

**DĄBROWA
GÓRNICZA**
dla aktywnych

DĄBROWSKI PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

2024/2025

Dąbrowa Górnicza, wrzesień 2024 r.

**Dąbrowski Zespół Doradztwa Zawodowego
ul. Legionów Polskich 69, 41-300 Dąbrowa Górnicza
tel. 32 262 25 04 w.15; pok. 3109**

Spis treści

WPROWADZENIE 3

DEFINICJE POJĘĆ 3

OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE 4

ZAŁOŻENIA PROGRAMU 5

FORMY REALIZACJI ZADAŃ 5

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU 7

ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO 7

ADRESACI PROGRAMU 8

FORMY PRACY 8

OSOBY WSPÓLREALIZUJĄCE 9

TEMATYKA DZIAŁAŃ 9

 Zakres tematyczny zajęć z zakresu doradztwa zawodowego – szkoła podstawowa 12

 Program realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego – szkoła ponadpodstawowa 13

OCZEKIWANE EFEKTY 13

EFEKTY DZIAŁAŃ W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE 14

EWALUACJA 14

WPROWADZENIE

Dzisiejszy rynek pracy wymusza na pracodawcach i przyszłych pracownikach szybkiego i umiejętnego dopasowania swoich działań do zmieniającej się rzeczywistości. Zmiany zachodzące we współczesnym świecie zmuszają człowieka do podejmowania częstych decyzji związanych z wyborem zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Nie każdemu jednak łatwo przychodzi dokonanie samodzielnego wyboru, który byłby dla niego optymalny, czyli taki, który uwzględniałby jego indywidualne możliwości, potrzeby, predyspozycje psychofizyczne etc. Takie zadanie może nie być łatwe, szczególnie dla ucznia. Zaplanowanie i realizacja kariery edukacyjno-zawodowej wymaga poświęcenia dużej ilości czasu i wysiłku, niejednokrotnie konieczne jest spotkanie z doradcą zawodowym.

Wartym podkreślenia jest fakt, że światowe standardy gwarantują uczniom dostępność i powszechność usług doradczych na terenie szkoły. Doradca zawodowy powinien zatem, obok psychologa, pedagoga i logopedy, stać się kolejną osobą wchodzącą w skład zespołu realizującego zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oferowanej przez szkołę uczniom i ich rodzicom.

DEFINICJE POJĘĆ

Doradca zawodowy – osoba udzielająca wsparcia, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość technik pedagogicznych, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.¹

Doradztwo zawodowe – świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego osoby i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.²

Informacja zawodowa – zbiory danych potrzebnych do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały

przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego osoby oraz rodzajów podejmowanych decyzji.³

Dąbrowski Program Doradztwa Zawodowego – ogół podejmowanych przez zespół doradców zawodowych działań w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia.

OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

1. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672 i 1718)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023, poz. 1798);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży niepełnosprawnych niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2020, poz. 1309);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020, poz. 1280 oraz z 2022 r. poz. 1594);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019, poz 325);
6. Uchwała nr XL/754/2022 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 23 marca 2022r w sprawie utworzenia Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego;
7. Uchwała nr XL/755/2022 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 23 marca 2022r. w sprawie utworzenia Centrum Kształcenia Zawodowego.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Ideą, która przyświecała powstaniu Dąbrowskiego Programu Doradztwa Zawodowego było powołanie interdyscyplinarnego zespołu profesjonalistów wyposażonych w ekspercką wiedzę na temat współczesnych koncepcji karier.

Fundamentalnym celem Programu jest kształtowanie postaw i zachowań niezbędnych do realizacji drogi zawodowej wśród młodych ludzi, a ponadto promowanie wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych postaw przedsiębiorczości. Szczególnie ważnym jest, by uczniowie zyskali pewność siebie, by byli świadomi swoich uzdolnień, preferencji zawodowych i sprecyzowali swoje oczekiwania względem przyszłej pracy. Każda z osób korzystająca ze wsparcia doradców pozna tajniki skutecznej autoprezentacji, kreowania pozytywnego wizerunku, co dziś jest tak istotne podczas nawiązywania relacji biznesowych w dorosłym życiu.

Kluczowe znaczenie ma ścisła współpraca doradców zawodowych z nauczycielami podstaw przedsiębiorczości, Dąbrowskim Inkubatorem Przedsiębiorczości oraz innymi instytucjami wspierającymi młodzież w skutecznym wejściu na rynek pracy. Tylko wspólne działania pomogą młodym ludziom osiągać zamierzone cele zawodowe.

FORMY REALIZACJI ZADAŃ

Indywidualne spotkania z uczniami i ich rodzicami/opiekunami

Integralną częścią procesu doradczego jest konsultacja indywidualna. Z tej formy wsparcia będzie mógł skorzystać każdy uczeń, który uczęszcza do dąbrowskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Na konsultacje uczeń może przyjść sam lub z rodzicem.

Podczas indywidualnych porad zawodowych omawiane będą plany edukacyjne i zawodowe młodzieży. Wspólnie z dziećmi i rodzicami podejmowane będą działania przygotowujące uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery.

Celem współpracy z rodzicami będzie wspomaganie ich w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez dzieci poprzez wspólne poszukiwanie form wsparcia i skutecznych rozwiązań edukacyjnych oraz zawodowych. Pomoc w tym

zakresie otrzymają także rodzice dzieci z trudnościami zdrowotnymi, emocjonalnymi, społecznymi.

Docelowo zespół będzie udzielał wsparcia także osobom dorosłym, które zamierzają dokonać zmian w swoim życiu zawodowym, przekwalifikować się.

Spotkania grupowe

Zajęcia będą prowadzone w formie warsztatowej, poszerzające wiedzę o sobie, rynku pracy i edukacji, by przygotować uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery. Warsztaty odbywać się będą zarówno w siedzibie Dąbrowskiego Zespołu Doradców Zawodowych, przy ul. Legionów 69 jak i na terenie dąbrowskich Szkół.

Najbardziej skuteczne są zajęcia warsztatowe realizowane w blokach. Pozwalają one na pełne zaangażowanie grupy. Zwiększa to skuteczność i efektywność podejmowanych działań w zakresie kariery planowania edukacyjno–zawodowej.

Doradcy zawodowi zaprezentują ofertę programową, dostępność oraz formy realizacji na zebraniach z rodzicami.

Dla rodziców prowadzone będą także zajęcia warsztatowe o tematyce związanej ze wspieraniem swoich dzieci/podopiecznych w dokonywaniu wyboru dalszej ścieżki kariery, dostrzeganiem i rozwijaniem talentów.

Współpraca z instytucjami i Pracodawcami

Stała współpraca z instytucjami oświatowymi, instytucjami działającymi w obszarze doradztwa zawodowego oraz dąbrowskimi firmami, Dąbrowskim Inkubatorem Przedsiębiorczości i Powiatowym Urzędem Pracy.

Współpraca z Dyrektorami, Radą Pedagogiczną i społecznością szkolną

W ramach zadań będzie przekazywanie informacji na temat bieżących wydarzeń w branży zawodoznawczej, edukacyjnej oraz form doskonalenia zawodowego.

Organizacja wydarzeń

Organizowane będą wydarzenia o tematyce związanej z przedsiębiorczością, rozwijaniem

talentów, poznawaniem nowych branż na rynku pracy. Uczestnicy wydarzenia będą mogli skorzystać z szerokiej oferty wykładów i warsztatów.

Wizyty zawodoznawcze

Spotkania u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, uczelniach wyższych, agencjach doradztwa personalnego, mających na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami;
2. Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy (aktywizacja zawodowa);
3. Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania;
4. Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu;
5. Dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy, o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego;
6. Kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania;
7. Kształtowanie szacunku do pracy;
8. Pobudzanie kreatywności, twórczego rozwiązywania problemów.
9. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO

1. Diagnozowanie zapotrzebowania uczniów oraz rodziców na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
2. Kształtowanie mobilności zawodowej wśród uczniów;
3. Prowadzenie zajęć z zakresu nowoczesnego doradztwa edukacyjno-zawodowego;
4. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

5. Wskazywanie młodzieży, rodzicom i nauczycielom źródeł dodatkowej rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnopolskim, europejskim na temat:
 - wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach rynku pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w życiu codziennym i zawodowym,
 - alternatywnych możliwości kształcenia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zawodowymi,
 - programów edukacyjnych Unii Europejskiej.
6. Kompleksowe przygotowanie ucznia do wejścia na rynek pracy;
7. Promowanie postaw przedsiębiorczości wśród młodzieży;
8. Aktywizowanie rodziców do efektywnego wspierania młodzieży w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
9. Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej;
10. Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami *Programu doradztwa zawodowego* są uczniowie, rodzice/opiekunowie, wychowawcy, nauczyciele oraz mieszkańcy Dąbrowy Górniczej.

FORMY PRACY

- zajęcia warsztatowe;
- casestudy;
- warsztaty z małymi grupami (wedle potrzeb);
- indywidualne poradnictwo zawodowe;
- grupowe poradnictwo zawodowe;
- uczestnictwo w targach edukacyjnych;
- spotkania z pracodawcami oraz ekspertami.

OSOBY WSPÓLREALIZUJĄCE

Szczególną rolę w kształtowaniu i realizowaniu Programu odgrywają: doradca zawodowy, nauczyciel przedsiębiorczości, psycholog, pedagog, wychowawcy klas oraz nauczyciele realizujący zajęcia z zakresu kształcenia ogólnego. Ważnym elementem wspierającym są rodzice i opiekunowie prawni.

TEMATYKA DZIAŁAŃ

Treści programowe opierają się na czterech filarach tematycznych zgodnych z celami doradztwa zawodowego.

1. Ja, czyli kto? Moje mocne strony, moje słabości

Treść programowa	Metoda realizacji	Termin realizacji	Osoby realizujące
sporządzanie bilansu własnych zasobów na podstawie autoanalizy; określenie obszarów do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego; określenie mocnych stron, zainteresowań, kompetencji, predyspozycji zawodowych oraz stanu zdrowia w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; rozpoznawanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnianie jej w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; określenie własnego systemu wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.	tworzenie własnego portfolio na podstawie wyników arzędzi diagnozy kompetencji zawodowych, własnych przemyśleń oraz rozmów doradczych	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciel przedsiębiorczości, DIP, wychowawcy, nauczyciele kształcenia ogólnego

2. Świat zawodów i rynek pracy

Treść programowa	Metoda realizacji	Termin Realizacji	Osoby realizujące
analiza informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy na lokalnym, krajowym oraz europejskim rynku pracy w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych	prezentacja na temat ramy kwalifikacji zawodowych, rozmowy doradcze w oparciu o globalny rynek pracy, wykłady zaproszonych gości;	cały rok szkolny;	doradca zawodowy, instytucje współpracujące ze szkołą (OHP, PPP)
porównywanie różnych form zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analiza podstaw prawa pracy, praw i obowiązków pracownika; konfrontowanie własnych zasobów ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy; pozyskiwanie informacji na temat instytucji wspomagających planowanie ścieżki zawodowej, w tym instytucje rynku pracy;	wykłady ekspertów w dziedzinie prawa pracy, własne refleksje;	cały rok szkolny	doradca zawodowy, DIP, nauczyciel przedsiębiorczości, instytucje współpracujące ze szkołą;
sporządzanie, aktualizowanie dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do zaprezentowania siebie oraz swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej	redagowanie CV, listu motywacyjnego, symulacja rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą;	cały rok szkolny;	doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotów kształcenia ogólnego;
pozyskiwanie informacji na temat przebiegu procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz analiza podstaw prawa pracy, w tym rodzajów umów o pracę	wykład, rozmowa doradcza;	cały rok szkolny;	doradca zawodowy, DIP, nauczyciel przedsiębiorczości;

3. Rynek pracy i uczenie się przez całe życie

Treść Programowa	Metoda realizacji	Termin Realizacji	Osoby realizujące
określenie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; analiza form dalszego kształcenia formalnego oraz pozaformalnego; analiza możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;	rozmowa doradcza, refleksje podczas zajęć z grupą, informacje o kursach, szkoleniach oraz studiach wyższych i podyplomowych;	cały rok szkolny;	doradca zawodowy, psycholog szkolny, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele kształcenia ogólnego;

4. Planowanie własnego rozwoju

Treść programowa	Metoda realizacji	Termin Realizacji	Osoby realizujące
ustalenie swoich celów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;	sporządzenie indywidualnego planu różnych wariantów ścieżek edukacyjno-zawodowych przewidując skutki własnych decyzji podczas rozmów z rodzicami, wychowawcą lub doradcą zawodowym;	cały rok szkolny;	rodzice, wychowawcy, doradca zawodowy;
dokonanie wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej;	własne refleksje, rozmowy z nauczycielami, rodzicami oraz nauczycielami uczącymi;	cały rok szkolny;	rodzice, wychowawcy, nauczyciele ucący w oddziałach, doradca zawodowy oraz psycholog szkolny;

Zakres tematyczny zajęć z zakresu doradztwa zawodowego – szkoła podstawowa

klasa VII

Lp.	Temat
1.	<i>Co z tym doradztwem?</i> Pojęcie/znaczenie doradztwa zawodowego.
2.	<i>Ja, czyli kto?</i> Poznanie swoich możliwości.
3.	<i>Magiczna piątka</i> – predyspozycje zawodowe.
4.	<i>Do wyboru, do koloru</i> – świat zawodów i rynek pracy.
5.	<i>Odludek, czy w gorącej wodzie kąpany?</i> – temperament w wyborach zawodowych.
6.	<i>Być, czy mieć?</i> System wartości/moje priorytety w wyborze zawodów.
7.	<i>Od czego zacząć?</i> Etapy podejmowania decyzji zawodowych.
8.	<i>Z fusów, czy z kart?</i> – etapy planowania ścieżki kariery.
9.	<i>Ale o co chodzi? Że niby co?</i> Komunikacja interpersonalna.
10.	<i>Żeby mi się chciało, tak jak mi się nie chce...</i> – o motywacji.

klasa VIII

Lp.	Temat
1.	<i>Moje uzdolnienia</i> – test inteligencji wielorakich.
2.	<i>Śmieć budzikom</i> – jak skutecznie zarządzać sobą w czasie.
3.	<i>Bądź SMART!</i> Planowanie – czym jest?
4.	<i>Mam pomysł!</i> Kreatywność i elastyczność w pracy zawodowej.
5.	<i>Lubię i jeszcze mi za to płacą</i> – zainteresowania, a praca zawodowa.
6.	<i>Spokojnie, to tylko stress</i> – sposoby radzenia sobie ze stresem.
7.	@ ... - Źródła informacji i zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
8.	<i>Współpraca się oplaca</i> – role grupowe.
9.	<i>Dinozaury kontra drony</i> – lokalny rynek pracy.
10.	<i>Brak gotówki...</i> – podstawy prawne dotyczące zatrudniania osób młodocianych.

Program realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego – szkoła ponadpodstawowa

Lp.	Temat
1.	Poznaj samego siebie... moje mocne strony i ograniczenia.
2.	Sekretne składniki sukcesu – wiedza, umiejętności, kompetencje, kwalifikacje.
3.	Podstawowe umiejętności społeczne – komunikacja interpersonalna, radzenie sobie ze stresem, asertywność...
4.	Bądź menedżerem planowania swojej drogi edukacyjno–zawodowej. Techniki zarządzania sobą w czasie.
5.	Czy Hipokrates miał rację? Wpływ temperamentu na wybór zawodu
6.	Jak zrobić akwarium, czyli kreatywność w rozwiązywaniu problemów związanych z wyborem ścieżki edukacyjno–zawodowej.
7.	Zderzenie z rynkiem pracy nie musi boleć – tajniki poszukiwania pracy.
8.	Bezpieczny start – warto znać swoje prawa.
9.	Egzamin “z siebie”, czyli skuteczna autoprezentacja, kreowanie wizerunku podczas rozmowy o pracę.
10.	Firma w praktyce – zakładanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

OCZEKIWANE EFEKTY

- Racjonalne planowanie ścieżki zawodowej uczniów oraz świadomy i trafny wybór zawodu;
- Pomoc młodzieży w poruszaniu się po rynku pracy;
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w ich wyborach edukacyjnych;
- Kształtowanie odpowiednich postaw i umiejętności związanych z karierą zawodową;
- Wsparcie samozatrudnienia.

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- Dokonać adekwatnej samooceny;
- Rozpoznać mocne i słabe strony;
- Wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności;
- Wskazać hierarchie wartości;
- Planować ścieżkę edukacyjno – zawodową;
- Dostosować się do zmian;
- Analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- Potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z jego zainteresowaniami;

- Współpracować w zespole;
- Skutecznie się zaprezentować;
- Stworzyć samodzielnie dokumenty aplikacyjne;
- Zachować się asertywnie;
- Dopasować kompetencje do zawodu;
- Sprawnie się komunikować;
- Przewidzieć skutki działań.

EFEKTY DZIAŁAŃ W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE

- Kształtowanie aktywności zawodowej młodzieży;
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;
- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców; Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy – jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.
- Swobodne poruszanie w obszarze poszukiwania zatrudnienia

EWALUACJA

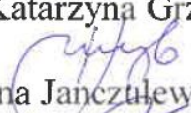
Ewaluacja Programu jest stałym elementem wdrażania działań doradczych. Bardzo ważne jest, by oferta Dąbrowskiego Zespołu Doradztwa Zawodowego była odpowiedzią na oczekiwania i potrzeby grup docelowych. Dla uzyskania obiektywnej i wyczerpującej informacji zostanie przeprowadzone badanie ankietowe wśród uczniów wybranych klas, rozmowy z nauczycielami, rodzicami.

Ewaluacja skuteczności zaplanowanych w *Programie* działań nastąpi poprzez:

- zebranie informacji zwrotnej od adresatów (uczniów, rodziców, nauczycieli) za pomocą ankiet;
- analizę dokumentacji.

Autorzy Programu:

Katarzyna Grzyb

Karolina Janczulewicz

Piotr Strugała

